

Jaarverslag 2010

Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

kamer van koophandel

Voorwoord	3
Thema's	
• Bedrijf starten	6
• Internationaal ondernemen	8
• Bedrijfsoverdracht- en overname	11
• Wet- en regelgeving	12
• Handelsregister	14
• Onderwijs en ondernemerschap	17
• Veilig ondernemen	18
• Economische crisis	21
• Ruimte voor ondernemen	22
• Innovatie	26
• Sociaal-economische informatie	28
• Overig	30
Personeel en organisatie	32
Verbonden partijen	33
Samenstelling algemeen bestuur	34
Jaarrekening 2010	35

In een aantal opzichten is 2010 te karakteriseren als overgangsjaar. Hoewel de recessie over het dieptepunt heen was, heeft de Kamer van Koophandel ook in 2010 nog veel aandacht besteed aan de crisis en daar waar nodig ingespeeld op de actualiteit. Het optimisme over de toekomst steeg geleidelijk aan. Uiteindelijk noteerden we een record-aantal van ruim 6500 startende ondernemers in Zuidwest-Nederland. Een toename van ca. 12%. De afgifte van exportdocumenten groeide in 2010 met 5% t.o.v. 2009, hetgeen ook een uiting is dat de economie zich in een opwaartse beweging bevindt.

Ook het afgelopen jaar was er weer behoefte van ondernemers aan informatie en ondersteuning om verder te komen met ondernemen. In 2010 mochten wij ruim 30.000 bezoekers aan de balie verwelkomen. Daarnaast werden we een kleine 60.000 keer via telefoon en zo'n 30.000 keer via mail benaderd om informatie of advies.

In 2010 zijn de goede resultaten over het functioneren van de Kamers van Koophandel bekend geworden. De definitieve politieke uitwerking van deze evaluatie heeft in 2010 niet meer plaatsgevonden. In november heeft de politiek en het ministerie van EL&I zich wel al uitgesproken voor de vorming van ondernemerspleinen bij de Kamers van Koophandel. Verder, dat de twaalf zelfstandige Kamers van Koophandel en KvK NL op een nader te bepalen moment overgaan in één zelfstandig bestuursorgaan. Op dit moment is nog niet aan te geven welke gevolgen deze wijzigingen hebben voor de werkzaamheden van onze Kamer. Voorts dwingen het Regeerakkoord en de forse bezuinigingen waarmee de Kamer en de regio worden geconfronteerd, tot het maken van scherpe keuzes.

Ondanks de onzekerheid hoe de toekomstige werkzaamheden zullen zijn, zijn de gezamenlijke Kamers en KvK NL in het afgelopen jaar intensief bezig geweest met zich voorbereiden op mogelijke veranderingen. Het netwerk van de Kamers en KvK NL is in het voorbije jaar verder geprofessionaliseerd. Er zijn in dit verband werkafspraken gemaakt voor de voorbereidingen van het Ondernemingsplein. Ook Kamer Zuidwest-Nederland heeft hard gewerkt aan steeds verdere professionalisering van de organisatie. De ondernemer is meer dan ooit centraal gesteld met als motto 'Ondernemer op de kaart'. De ondernemer centraal, is geen inhoudsloze kreet. Voor de ontwikkeling van nieuwe producten maken de Kamers gebruik van een Ondernemerspanel van ruim 7000 leden. Ook toetst de Kamer zoveel mogelijk de waardering voor die producten.

Kamer Zuidwest-Nederland is in 2010 organisatiebreed ontwikkeld naar een INK fase 3 organisatie (436 punten bij de INK audit). Ten opzichte van de INK-audit van 2008 betekent dit een groeispriem van 33% in 2 jaar. Een deel van de TNO auditrapportage luidde: "Het voltallige management heeft door sterk "leiderschap gebaseerd op dialoog" de fusie en verandering gedragen". Vernieuwen en verbeteren is een tweede natuur geworden. De beleidsontwikkeling helder en klantgericht uitgewerkt. Het verband tussen de externe oriëntatie, het meerjarenperspectief en de Beleids-/Activiteitenplannen is zichtbaar gemaakt voor de medewerkers en is uitgewerkt in voor klanten hanteerbare producten. Het projectmanagement heeft geleid tot transparantie en beheersing van de activiteiten in de organisatie. De medewerkers en de organisatie varen hier wel bij en er zijn veel goede resultaten behaald."

Afgezien van de goede INK positionering is ook op andere kwaliteitssystemen resultaat geboekt. Begin 2010 heeft een vooronderzoek en een toetsingsonderzoek voor ISO plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een upgrade naar ISO 9001:2008. Verder heeft de Kamer als eerste zelfstandig bestuursorgaan van minister Van der Hoeven het Bewijs voor Goede Diensten mogen ontvangen. Hierin wordt de dienstverlening aan ondernemingen in beeld gebracht aan de hand van criteria die mede door VNO NCW en MKB Nederland zijn ontwikkeld.

De blik van de Kamers is steeds meer naar buiten gericht. In 2009 hebben de Kamers daarom de Verklaring Duurzaam Inkopen ondertekend, een initiatief van de overheid om te komen tot meer duurzaamheid bij de productie. Daarmee hebben de Kamers zich geconformeerd aan een aantal afspraken over mate van duurzaam inkopen in de komende jaren. Eén van de doelstellingen was in 2010 tussen de 20-40% duurzaam in te kopen, uitgangspunt daarbij is om de duurzaamheids-criteria van Agentschap NL onderdeel te laten zijn bij de toetsing van nieuwe aankopen. In 2010 komen we uit op een percentage 'duurzaam ingekocht' van ca. 30%.

Ondanks de toename van werkzaamheden door de groei van de economie en het implementeren van de Nieuwe Handelsregisterwet, namen door efficiencymaatregelen de kosten niet toe. De exploitatie van de Kamer sloot in 2010 met een positief resultaat van 131.000, wat 181.000 voordeliger is dan begroot. Ondanks de lagere heffingsopbrengsten, meer verrekening met KvK NL, lagere rentebaten en minder inkomsten uit de Nationale Taak kon het resultaat ten opzichte van de begroting voordelig uitkomen door te sturen op lagere bedrijfslasten. Deze komen met name voort uit lagere kosten human capital (lonen, pensioenlasten) en lagere overige bedrijfskosten (minder projectgelden en meer cofinanciering).

Vanuit het werkveld van de Kamer blijft continu de noodzaak voor flexibiliteit, actualiteit en vernieuwing. Eind 2010 zijn stappen gezet voor nog meer focus op een effectievere uitvoering. In het vervolg daarop wordt de dienstverlening van de Kamer heringericht binnen vier kerngebieden: ondernemerschap, innovatie, ruimte en sociale economische informatie. Deze kerngebieden voor dienstverlening zijn afgeleid uit een conceptueel model voor economische groei van het CBS. De kerngebieden spelen een essentiële rol in de economische groei van Zuidwest-Nederland en sluiten aan bij de kerntaak van de kamer, 'het bevorderen van de economie in de regio'.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven dat medio 2010 is gestart met de verbouwing van het pand van de KvK Middelburg tot een eigentijds ondernemingshuis, waarin meerdere het bedrijfsleven ondersteunende organisaties, actief zullen zijn. In 2011 wordt het ondernemingshuis in gebruik genomen.

mr. Chr. G.J. Rutten
voorzitter
Kamer van Koophandel
Zuidwest-Nederland

dr. ir. R.J. van Renterghem
algemeen directeur
Kamer van Koophandel
Zuidwest-Nederland

Bedrijf starten

Een eigen bedrijf starten.

Geen baas die over je schouder meekijkt, maar zelf bepalen wat je doet. Veel mensen dromen ervan. Maar wat komt er allemaal bij kijken?

De Kamer van Koophandel is hét informatie- en voorlichtingscentrum voor startende ondernemers. Daar vinden zij alle informatie die zij nodig hebben voor een succesvol begin van hun bedrijf. Dat begint met de KvK website. Met allerlei vragen, bijv. over starten of ondernemingsplannen, kunnen ondernemers ook aan de balie terecht of een afspraak maken voor een diepgaander gesprek, spreekuur of seminar.

In 2010 schreef een recordaantal mensen zich in als startende ondernemers. De stijging van het aantal starters heeft vooral te maken met het herstel van de economie. Het vertrouwen stijgt, waardoor mensen weer kansen zien om voor zichzelf te beginnen. Door reorganisaties of opheffingen van bedrijven en faillissementen zijn sommige personen ook noodgedwongen voor zichzelf begonnen.

Feiten in 2010

- Het aantal startende ondernemingen in Zuidwest-Nederland bereikte in 2010 de recordhoogte van 6.398, een groei van 11% ten opzichte van 2009. Landelijk lag deze stijging nog hoger (+17%). In West-Brabant werden 4.339 starters geteld en in Zeeland 2.059.
- De meeste starters in Zuidwest-Nederland zijn te vinden in de persoonlijke dienstverlening. Dat kunnen activiteiten zijn op het gebied van persoonlijke verzorging zoals kappers, maar ook journalisten en meer cultureel/recreatieve activiteiten. In totaal gaat het in deze categorie om 1.010 starters (16%).
- Buiten de dienstverlening kennen vooral de zorg in Zeeland en de bouw in West-Brabant de meeste starters.
- Wanneer op brancheniveau wordt ingezoomd blijkt het starten van een webwinkel het meest populair. In 2010 startten 342 ondernemers met een internetwinkel, een groei van 30 %. Ruim 240 gingen van start in West-Brabant en zo'n 100 in Zeeland. In de regio zijn nu ruim 1.000 webwinkels actief.
- In 2010 voerde de Kamer 559 adviesgesprekken over het starten van een onderneming. Deze gesprekken zijn bedoeld om starters die al concrete plannen hebben, inzicht te geven in de haalbaarheid van hun plannen.
- 19 Ondernemers kwamen in 2010 in gesprek met het Microkredietloket West-Brabant.
- In 2010 vonden zes bijeenkomsten plaats van het Startersnetwerk voor Zeeland, twee in Zeeuws-Vlaanderen, twee op Walcheren en twee in Goes. Het netwerk biedt Zeeuwse startende ondernemers gelegenheid met elkaar in contact te komen. De Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland ondersteunt dit netwerk. Het Startersnetwerk telde eind vorig jaar 78 leden.
- Voor potentiële starters die zich oriënteren om een eigen bedrijf te starten en voor starters die maximaal 3 tot 4 jaar geleden gestart zijn organiseert de KvK diverse seminars. 2.100 Deelnemers bezochten een startersseminar.
- De bijeenkomst 'netwerken voor starters' werd bezocht door 18 deelnemers.
- Op 6 november 2010 organiseerde de Kamer van Koophandel de Startersdag. Dat is dé informatiedag voor iedereen die goed voorbereid met zijn eigen bedrijf wil beginnen. In Zuidwest-Nederland ontving de KvK in totaal 1.050 bezoekers in Vlissingen en Etten-Leur.
- De Kamer van Koophandel reikte tijdens de Startersdag aan de Zeeuwse en West-Brabantse startende ondernemer met het beste ondernemingsplan de Startersprijs uit. Restaurant-Feesterij Sprankeling uit Etten-Leur kreeg tijdens de Startersdag op 6 november de Startersprijs uitgereikt. Het Middelburgse bedrijf Artefact is winnaar geworden van de Zeeuwse 'Leen van Gelder'-startersprijs.
- Startende ondernemers die in de gemeente Breda wonen en een bedrijfsidee én de ambitie hebben om een eigen bedrijf te starten kunnen bij het Servicepunt Starters en Ondernemers (initiatief van onder andere de gemeente Breda en de Kamer van Koophandel) een extra impuls krijgen. De samenwerkende partijen leveren aan de starter gestroomlijnde dienstverlening bij het ondernemen.

“Dankzij ons ondernemingsplan zijn we nooit tegen grote verrassingen aan gelopen. Het schrijven van zo'n plan is helemaal niet ingewikkeld. Neem gewoon de leidraad van de KvK en het wijst zich vanzelf. En je kunt ook altijd een collega-starter om advies vragen.”

**Margreet Geschiere en Natalie Nieuwdorp,
Proud Mary, uit Middelburg**

Internationaal ondernemen

De Kamer van Koophandel helpt ook ondernemers op weg die zich internationaal willen oriënteren. Door kennisoverdracht en de toegang tot alle kennispartners die hen weer verder kunnen helpen. Als de spin in het web is de KvK hét kenniscentrum op het gebied van internationale handel.

Feiten in 2010

- In 2010 werden 46.712 oorsprongscertificaten en legalisaties verwerkt. Ten opzichte van 2009 was dit een toename van 25%.
- De KvK voerde 45 adviesgesprekken over internationale handel.
- In 2010 werden 12 seminars georganiseerd over internationaal ondernemen met in totaal 220 deelnemers. De volgende onderwerpen kwamen aan bod: Transportschade (2x), Import/Export (2x), BTW in de EU (2x), Werken aannemen in België, Export documenten (2x), Letter of Credit, Incoterms (2x).
- De China Business Association, kortweg CBA, is het netwerk voor ondernemers in Zuidwest-Nederland die zaken (willen) doen in China. De Kamer van Koophandel ondersteunt het CBA. In 2010 heeft het CBA drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd in Middelburg, Breda en Roosendaal, die elk zijn bezocht door ca. 55 ondernemers.
- Binnen de CBA is in 2010 een nieuw netwerk ontstaan, Delta BRICS Dienstverleners, met name bedoeld voor advies- en consultancy-, communicatie- en marketingbureaus en juridisch adviesbureaus. Dit netwerk telt 69 leden.
- In september 2010 was de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland wederom medeorganisator van een missie naar China. De delegatie bestond uit 60 deelnemers waaronder 30 ondernemers in de handelsmissie. Voor 13 ondernemers is een speciaal matchmakingsprogramma samengesteld. Alle deelnemers hebben nader kennism gemaakt met Yangzhou, Nanjing en Shanghai, onder andere door bedrijfsbezoeken.
- In 2010 zijn 23 bedrijven doorverwezen naar Avans Hogeschool voor deelname aan een project waarbij studenten hen ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe markten.
- Vanwege organisatorische problemen hebben slechts 12 bedrijven daadwerkelijk geparticipeerd aan het project.
- De samenwerking tussen de KvK en VOKA heeft geleid tot een nieuw initiatief. Samen met partners uit Noordwest-Frankrijk en Zuidoost-Engeland is het project 2 Seas Trade ontstaan. Gevestigde ondernemers uit Nederland, Vlaanderen, Nord-Pas de Calais en Zuidoost-Engeland krijgen informatie over het zakendoen in deze landen. In 2010 is gestart met het uitwerken van het activiteitenprogramma. Medio 2011 kunnen de eerste ondernemers deelnemen. Het activiteitenprogramma bestaat uit workshops, individuele adviesgesprekken, minihandelsmissies, matchmaking en het bezoeken van en actief deelnemen aan handelsbeurzen.
- Voor ondernemers die zich oriënteren op de internationale markt organiseert de KvK jaarlijks de Internationale Handelsdag. In Zuidwest-Nederland werd deze georganiseerd in Bergen op Zoom. 106 Ondernemers ontvingen basisinformatie vanuit de KvK, de netwerkpartners uit België, Duitsland en China, Belastingdienst/Douane, EVD en het onderwijs (Avans/ROC Zeeland).

“Onafhankelijke ondernemers hebben behoefte aan onafhankelijk advies. Dat was te merken tijdens de Themadag Bedrijfsoverdracht. In de pauze en na afloop heb ik vier nieuwe contacten opgedaan!”

Bram van Stel, Prior Adviesgroep uit Middelburgmissie naar China

- In het programma Prepare2start krijgen gevestigde ondernemers, die kansen zien op nieuwe buitenlandse markten, begeleiding en subsidie voor hun marktverkenning, partnerselectie, productpresentatie, of bijvoorbeeld juridisch advies. In 2010 hebben in Zuidwest-Nederland 42 ondernemers deelgenomen aan Prepare2start. Per onderneming is een subsidie beschikbaar van maximaal 11.500 euro.
- Ruim 50 Nederlandse ondernemers hebben één van de bijeenkomsten bezocht van het samenwerkingsverband Grensoverschrijdend Zakendoen in de Kanaalzone. In 2010 zijn 2 netwerkbijeenkomsten inclusief bedrijfsbezoek georganiseerd. In mei bij SCA Packaging in Gent met als thema productinnovatie, en in september bij Dow Benelux in Terneuzen met als thema innovatie in maintenance. Dit samenwerkingsverband is bedoeld voor business-to-businessbedrijven in Zeeland, die zakelijke belangen hebben in de Kanaalzone Gent-Terneuzen. Initiatiefnemers zijn de Kring Werkgevers Kanaalzone Zeeuws-Vlaanderen, de Vereniging voor Gentse Havengebonden Ondernemingen, Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen en de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland.
- De aanwezigheid van een Internationale School maakt het voor buitenlandse bedrijven aantrekkelijker zich in de regio te vestigen. De KvK is voorzitter van de stuurgroep Internationale School Breda i.o.. Na vele gesprekken met het Ministerie van OCW, de provincie, OPZ en de Vereniging van Internationale Scholen is de stuurgroep met een voorstel gekomen waaraan de minister goedkeuring heeft verleend. In september 2011 moet de school operationeel zijn.

“Winnaar van een iPad tijdens de Startersdag 2011. Als startende ondernemer bouw je een netwerk op door overal van je plannen te vertellen, actief te zijn op social media en vervolgens andere ondernemers ook ‘echt’ te ontmoeten.”

Niek Jan Tops, madebytops visuele communicatie, Breda

Bedrijfsoverdracht- en overname

Een bedrijf overdragen gaat niet van de ene dag op de andere dag. Gemiddeld kost dat één tot vijf jaar.

Daarom is het belangrijk dat ondernemers zich tijdig oriënteren als ze hun bedrijf willen verkopen of als ze een vliegende start willen maken door een bedrijf over te nemen. De Kamer van Koophandel is het ideale startpunt voor elke (toekomstige) ondernemer die meer wil weten over aspecten die belangrijk zijn voor een goede bedrijfsoverdracht.

Feiten in 2010

- Er werden 55 adviesgesprekken gevoerd over bedrijfsoverdracht, 15 in Zeeland en 40 in Breda.
- De Themadag Bedrijfsoverdracht vond in 2010 plaats op vier locaties: Vlissingen, Zierikzee, Roosendaal en Oosterhout. 160 Ondernemers die binnen enkele jaren hun bedrijf willen verkopen, bezochten het evenement.
- Voor de bezoekers was veel informatie beschikbaar over het stappenplan, waardebeoordeling en fiscale gevolgen van verkoop van het bedrijf. Daarnaast kregen zij tips over waar en hoe ze een koper kunnen vinden.

Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving is continu aan verandering onderhevig. Voor ondernemers is het natuurlijk belangrijk te weten welke impact dat heeft op hun onderneming.

Met de juiste kennis kunnen zij de juiste maatregelen nemen en de veranderingen op de meest economische manier opvangen. Steeds meer ondernemers weten de KvK te vinden met hun specialistische vragen over de wet- en regelgeving.

Tegelijkertijd is het zo dat ondernemers zich nergens zo veel aan storen als aan regels, wetten en formaliteiten. Daarom zet de KvK zich in om, waar mogelijk, regeldruk voor ondernemers te verminderen.

Feiten in 2010

- Er werden 23 officiële adviesgesprekken gevoerd over wet- en regelgeving en enkele honderden telefoontjes beantwoord.
- De mate waarin ondernemers zich storen aan de overheid wordt sterk bepaald door de gemeentelijke dienstverlening. De gemeente is immers de overheid waar ondernemers het meest mee te maken hebben. VNO-NCW en MKB hebben vastgelegd wat een ondernemer minimaal mag verwachten van de gemeente. Dit is vastgelegd in het zogenaamde 'Normenkader Bedrijven', dat bestaat uit 10 normen waarmee de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers kan worden gemeten en beoordeeld. De KvK heeft in 2010 bij 15 van de 28 gemeenten in Zuidwest-Nederland gemeten in hoeverre gemeenten voldoen aan dat minimale verwachtingsniveau. Deze metingen en de daarbij behorende verbetervoorstellen worden 'Bewijs van Goede Dienst' genoemd, omdat ze het bewijs zijn dat een organisatie serieus werk maakt van haar dienstverlening. Uit de metingen blijkt dat geen enkele gemeente alle tien de normen haalt. De meesten halen zelfs de helft niet. Vandaar dat een vervolgtraject is ingezet om de verbetervoorstellen in 2011 door te voeren.
- Ook de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland heeft in 2010, als eerste zelfstandig bestuursorgaan in Nederland, een Bewijs van Goede Dienst uitgereikt gekregen, uit handen van demissionair minister Van der Hoeven van Economische Zaken. Dit, omdat de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland voorop loopt in het aanspreken van anderen op hun dienstverlening en daarom zelf het goede voorbeeld wil geven.
- De themadag Wet- en Regelgeving vond plaats op 30 november 2010 in Breda en Goes. In totaal 68 ondernemers lieten zich informeren over veranderingen in wetgeving en de impact daarvan op hun onderneming.

“Winnaar KvK-Startersprijs 2010. ‘In de horeca is het lastig om financiering van de bank te krijgen. Maar met een goed verhaal kun je toch hele ambitieuze plannen realiseren. Sprankeling is hiermee een inspiratie voor veel andere starters’, aldus de jury.”

Ninet Heidema, Feesterij Sprankeling, Etten-Leur

Handelsregister

De Kamer van Koophandel legt belangrijke gegevens over ondernemingen en rechtspersonen vast in het Handelsregister. Landelijk staan meer dan 2,2 miljoen bedrijven, rechtspersonen en samenwerkingsverbanden geregistreerd.

De gegevens die de Kamer vastlegt in het Handelsregister zijn betrouwbaar, compleet, kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk voor iedereen. Daarmee is het een openbaar register waarin iedereen, zowel ondernemer als privé-persoon, het bestaan van een organisatie, de rechtspersoon en eventueel de financiële structuur en bestuursamenstelling kan controleren.

Sinds 1 juli 2008 zijn alle eenmanszaken, maatschappen en Verenigingen van Eigenaars wettelijk verplicht zich in te schrijven in het Handelsregister. Het nieuwe Handelsregister vormt dé basisregistratie voor bedrijven. Zij hoeven hun gegevens maar één keer en op één punt aan de overheid te verstrekken. Eind 2010 had nog niet iedereen aan de oproep tot registratie gehoor gegeven. De verwachting is dat ook in 2011 zich nog nieuwe inschrijvers zullen melden.

Feiten in 2010

- In mei 2010 is het nieuwe handelsregistersysteem officieel in gebruik genomen. Met deze complexe en omvangrijke ICT-operatie, waar meer dan drie jaar aan gewerkt is, voldoet het Handelsregister aan alle wettelijke eisen om een onderdeel te vormen van het stelsel van basisregistraties. Het nieuwe Handelsregister wordt de basisregistratie van ondernemingen en rechtspersonen. Daarmee draagt het bij aan een efficiëntere overheid en aan een betere dienstverlening voor ondernemers.
- De regio Zuidwest-Nederland telde eind vorig jaar 126.834 inschrijvingen in het Handelsregister.
- In totaal waren er 5.929 opheffingen in 2010.
- In het jaar 2010 had 92% van de deponeringsplichtige ondernemers de jaarrekening over het boekjaar 2008 bij de KvK gedeponerd. In absolute cijfers betekent dit dat van de 37.650 deponeringsplichtigen er 34.808 hebben voldaan aan hun deponeringsplicht.
- In 2010 zijn 14.416 nieuwe inschrijvingen geregistreerd. Ten opzichte van 2009 is dit een afname van 17%. Deze daling is te verklaren door een wijziging van de Handelsregisterwet. In 2009 zijn er door deze wetswijziging meer organisaties verplicht geworden zich te registreren. Hierdoor ontstond in 2009 een piek.
- Onder de nieuwe inschrijvers vormen de verenigingen van eigenaars (VvE's) een aparte groep. In totaal zijn er 2.126 VvE's geregistreerd. Dat is 62,1% van het totaal aantal VvE's. Zo'n 1.300 VvE's ontbreken dus nog in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland. Over heel Nederland is gemiddeld 46% ingeschreven.
- Elke ingeschrevene in het Handelsregister heeft sinds 1 januari 2010 het recht op één gratis elektronisch, gewaarmerkt uittreksel uit het Handelsregister. Het elektronische uittreksel heeft dezelfde juridische bewijskracht als een papieren uittreksel.
- Er zijn vorig jaar 50.904 uittreksels verstrekt aan ingeschrevenen.
- Om fraude te voorkomen zijn 166 lege rechtspersonen door Kamer van Koophandel ontbonden.

- In 2011 wordt een pilot uitgevoerd met een groep notarissen, die digitaal inschrijvingen kunnen aanleveren aan het Handelsregister. In 2010 is als voorbereiding hierop een online applicatie ontwikkeld.
- Op landelijk niveau zijn er meer dan 16 miljoen opvragingen geweest van bedrijfsinformatie uit het handelsregister, waarvan meer dan 90% via het digitale kanaal HR Online.

“Winnaar ‘Leen van Gelder’- Startersprijs. ‘Een goed doordachte plan en een uniek concept. Met de passie van ondernemers en deskundigheid op het vakgebied. Volgens de jury ‘graaft’ Artefact een gat in een nieuwe markt.”

Nathalie van Jolen en Jan Wattenberghe, Artefact, Middelburg

“Direct bij mijn inschrijving bij de KvK ben ik lid geworden van het Startersnetwerk Zeeland. Het kost tijd om naamsbekendheid op te bouwen. Daarom is het hebben van connecties zo belangrijk. Hoe meer mensen je spreekt, hoe meer mensen jou en je bedrijf leren kennen.”

Wouterien Dees, WoWfashion uit Zaamslag

Onderwijs en ondernemerschap

Om ook toekomstige ondernemers optimaal voor te bereiden maakt de KvK scholieren, studenten en docenten wegwijs in het ondernemerschap.

Een belangrijk punt van aandacht blijft de aansluiting tussen onderwijs en ondernemen. Ondernemers weten nog onvoldoende welke mogelijkheden het onderwijs te bieden heeft. Daarnaast heeft het onderwijs moeite om aan te sluiten bij de behoefte van de werkgever. De KvK speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van deze aansluiting.

Feiten in 2010

- In 2010 zijn de voorbereidingen gestart voor een regionale opleiding Integrale Veiligheid. De KvK bouwt een netwerk op van vijftig bedrijven die bij deze opleiding betrokken worden. Deze bedrijven stellen stageplaatsen ter beschikking, zorgen voor praktijkcases, geven gastlessen en nemen deel in de adviesraad. Zo worden het onderwijsveld en het bedrijfsleven bij elkaar gebracht.
- De KvK heeft in 2010 in West-Brabant aan zes groepen studenten, in totaal ruim 200 man, voorlichting gegeven over de mogelijkheden van het starten van een eigen bedrijf. In Zeeland werd negen keer voorlichting gegeven aan 266 leerlingen.
- Als resultaat van een speedmeeting tussen Hbo-studenten en Bredase ondernemers om te bemiddelen bij stageplaatsen zijn 30 stagiairs geplaatst bij 30 bedrijven.
- Het voorstel van de KvK om de Strategische Agenda West-Brabant 2011-2015 als overheid, ondernemers en onderwijs gezamenlijk op te stellen is overgenomen.
- 150 Leerlingen van de Katholieke Scholen Gemeenschap Etten-Leur liepen in januari een korte ‘snuffelstage’ bij 100 bedrijven in de regio. De KvK organiseerde dit zogenaamde Testbaanproject.
- De Kamer participeert in het bestuur van de Stichting Jong Ondernemen Brabant-Zeeland. Deze stichting bevordert het opzetten van tijdelijke studentenbedrijven. Hiermee worden ze in contact gebracht met het ondernemerschap. In Brabant en Zeeland waren er ca. 200 studentenbedrijven.

Veilig ondernemen

Inbraken, winkeldiefstallen, vernielingen of gevallen van fraude bezorgen ondernemers niet alleen directe omzetsderving.

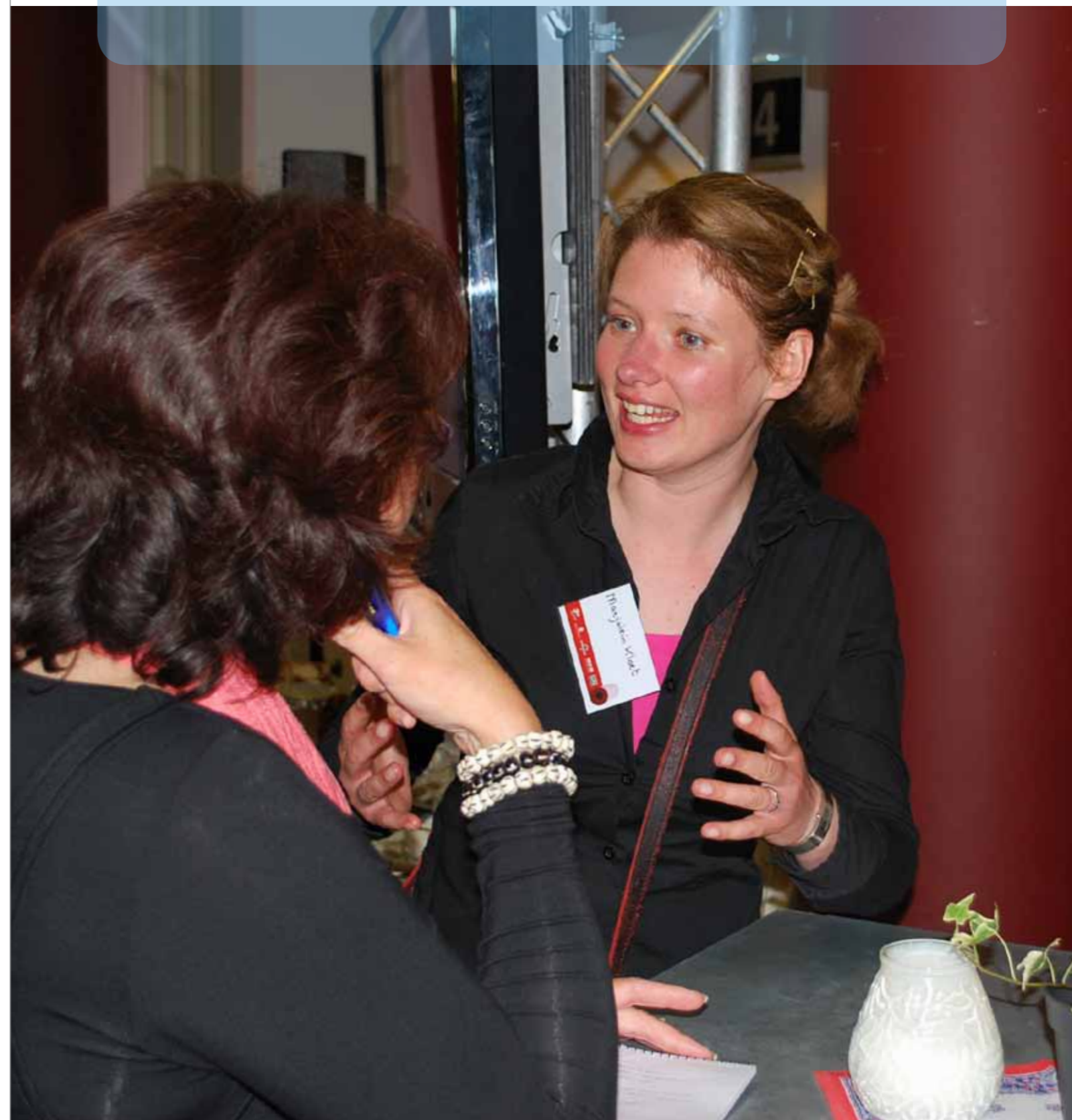
Maar brengen vaak ook ongewenste neveneffecten met zich mee zoals schade aan het winkel- of kantoorpand, stijgende verzekeringspremies en een toenemend gevoel van onveiligheid bij medewerkers en publiek. Vaak ontbreekt het ondernemers aan geld, tijd en kennis om zich beter te beveiligen. Genoeg reden voor de Kamer van Koophandel om, als partner van Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) Zeeland en West- en Midden-Brabant, ondernemers te helpen criminaliteit te beheersen.

Feiten in 2010

- Een kleine honderd ondernemers heeft in 2010 een veiligheidsscan laten uitvoeren. De KvK heeft in 2010 tientallen ondernemers op de hoogte gebracht van de subsidieregeling Veiligheid Kleine Bedrijven en de mogelijkheden ervan. Via deze VKB-regeling komen bedrijven in aanmerking voor een veiligheidsscan. Daarbij beoordeelt een veiligheidsexpert ter plaatse de veiligheidssituatie en ontvangt de ondernemer onafhankelijk en concreet advies over de verbetering van de beveiliging van het bedrijf. De overheid vergoedt 300 euro per scan en de ondernemers kunnen op basis van het advies de helft van de kosten voor het veiliger maken van het bedrijf vergoed krijgen, tot een maximum van 700 euro.
- Meer dan 110 winkeliers en hun personeel kwamen af op een themabijeenkomst Overvalpreventie die de KvK, in samenwerking met het Retailplatform Breda organiseerde. In deze bijeenkomst kwamen bewustwording, preventietips en tools hoe om te gaan met een overval aan de orde. Met wat kleine aanpassingen werd deze bijeenkomst nogmaals in Breda en vervolgens in Oosterhout en Etten-Leur georganiseerd voor in totaal 500 deelnemers.
- In Zeeland organiseerde de KvK samen met het RPC Zeeland 2 bijeenkomsten over preventie van winkeldiefstal. In Terneuzen kwamen daar 240 bezoekers op af, in Middelburg 220.
- Ondernemers op bedrijventerrein Paardeweide-Voorerf, onderdeel van het Bredase bedrijventerrein De Mark, zijn gestart met het eerste traject op weg naar een KVO. Het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) is een goed hulpmiddel voor ondernemers om gezamenlijk maatregelen te bedenken en uit te voeren om de veiligheid in hun bedrijf en omgeving te vergroten.
- Winkeliers in de Molenstraat en omgeving in Zundert hebben het traject voor het KVO in 2010 doorlopen. In januari 2011 is het certificaat behaald. De KvK/RPC heeft partijen bij elkaar gebracht en (gratis) procesbegeleiding door het HBD geregeld.
- In Woensdrecht, Roosendaal en Oosterhout heeft het RPC praktisch advies verleend met betrekking tot de haalbaarheid van cameratoezicht.

“Het opbouwen van een netwerk hoort natuurlijk bij het ondernemerschap. Onderdeel van de Rode Looper was het matchmaken door de KvK waarbij de deelnemers via een bord met visitekaartjes op zoek konden gaan naar een voor hen interessante collega-ondernemer. Zo kun je goed oefenen. Het is leuk als iemand jou benadert met een vraag en je kunt zelf actief op zoek naar nuttige contacten. Heel handig om wat ervaring op te doen voor andere netwerkbijeenkomsten waar het leggen van contacten niet zo uitgebreid gestimuleerd wordt.”

Marjolein Kloet Grafisch Ontwerp uit Etten-Leur

Economische crisis

De Kamer van Koophandel stond ook in 2010 ondernemers terzijde die gebukt gingen onder de gevolgen van de economische crisis.

Onder de vlag van het KvK Schakelteam werden gratis diensten aangeboden, zoals persoonlijke gesprekken met specialisten, seminars over ondernemen in zwaar weer, een telefonische hulplijn, een speciale website en hulpmiddelen als het financieel dashboard. Het Schakelteam opereerde met steun van de provincies Zeeland en Noord-Brabant, MKB en BZW.

Feiten in 2010

- De KvK heeft begin 2010 het initiatief genomen om in navolging van de aanpak in West-Brabant ook in Zeeland partijen bijeen te brengen en concrete acties te ontplooiën om de economische crisis te bestrijden. In korte tijd is samenwerking tot stand gebracht met Economische Impuls Zeeland, Syntens, MKB Zeeland en BZW Zeeland met als resultaat een Vertrouwensteam en de organisatie van 13 lokale bijeenkomsten voor ondernemers. De provincie Zeeland heeft hiervoor 11.500 euro subsidie verleend.
- In 2010 heeft het KvK Schakelteam 9 bijeenkomsten georganiseerd, met in totaal 509 ondernemers.
- Daarnaast voerde het Schakelteam 237 gesprekken met individuele ondernemers.
- 28 Ondernemers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid een adviesgesprek te voeren in het kader van het KvK Schakelteam.
- Bovendien organiseerde de KvK in samenwerking met REWIN, Syntens, MKB, EIZ, BZW en gemeenten nog 26 bijeenkomsten om ondernemers door de crisis te begeleiden. Deze werden bezocht door 1.519 ondernemers.
- Ondernemers die in financiële problemen dreigen te komen of gekomen waren konden in 2010 terecht op een spreekuur om met een financieel expert hun situatie bespreken. 73 Ondernemers hebben hier in 2010 gebruik van gemaakt.
- Nu de economie uit het dal klimt, is het Schakelteam gestopt te bestaan. Woensdag 8 december vond in Tilburg de slotbijeenkomst van het Brabantse Schakelteam plaats, 86 ondernemers waren daarbij aanwezig, waarvan 32 uit West-Brabant.
- In de anderhalf jaar dat het Schakelteam heeft gefunctioneerd hebben 112 ondernemers naar het gratis informatienummer gebeld en is de website www.kvk.nl/schakelteam door 22.812 bezoekers geraadpleegd.

“Naast onze winkel hebben we ook een webwinkel in diervoeder. We hebben het seminar zoekmachinemarketing gevolgd om meer klanten naar onze website te trekken. Het was een leerzame avond. Ik heb een goed beeld gekregen van hoe de zoekmachines werken.”

Marlies van der Poel, Van der Poel Dier en Verblijf uit Kruijningen

Ruimte voor ondernemen

Voor ondernemers is Zuidwest-Nederland een prima vestigingslocatie en de Kamer van Koophandel werkt samen met diverse partijen om dit zo te houden en waar mogelijk verder te verbeteren.

Niet alleen door het in beeld brengen van de economische kansen maar ook door het oplossen van (lokale) knelpunten op het gebied van bereikbaarheid, infrastructuur en bedrijventerreinen. Veel van de activiteiten van de KvK op dit terrein hebben betrekking op het adviseren van gemeenten en provincies, zoals bijvoorbeeld over infrastructuur (Tractaatweg, A58 en N59), kernenergie en over bestemmingsplannen. Naast schriftelijke adviezen neemt de KvK ook vaak deel aan werkgroepen en commissies. Op het gebied van centrummanagement begeleidt de KvK ondernemers die het centrum van hun gemeente veiliger, aantrekkelijker en beter bereikbaar willen maken. Via projecten op het gebied van parkmanagement ondersteunt de KvK ondernemers, die hun bedrijventerreinen gezamenlijk willen beheren om zo de aantrekkingskracht ervan te vergroten.

Feiten in 2010

- De Kamer van Koophandel heeft het afgelopen jaar op 24 (ontwerp-)bestemmingsplannen een reactie gegeven. De KvK bevordert hiermee dat de desbetreffende gemeenten in hun plannen zoveel mogelijk rekening houden met de economische belangen van de ondernemers. In 2010 zijn 1.150 ondernemers geïnformeerd over een komende bestemmingsplanwijziging.
- In 2010 zijn 2 informatiebijeenkomsten voor belanghebbende ondernemers georganiseerd over een aangekondigde wijziging van een bestemmingsplan. Tijdens zo'n bijeenkomst informeert de KvK de ondernemers over de inhoud van het conceptbestemmingsplan en over de mogelijke gevolgen daarvan voor de gevestigde bedrijven.
- In Zuidwest-Nederland zijn circa 1.000 bedrijven gevestigd in of nabij gebieden, die onder het Europese Natura 2000-beleid vallen. Deze ondernemers kunnen te maken krijgen met strenge natuurregels, die het uitoefenen van de bedrijfsactiviteiten sterk kunnen bemoeilijken. Wat nog mag en wat verboden gaat worden, komt te staan in het zogenaamde beheerplan voor elk Natura 2000-gebied. De KvK volgt de opstelling van deze beheerplannen op de voet en adviseert de provincies en Rijkswaterstaat over de inhoud van die plannen. Ondernemers met vragen over de gevolgen van Natura 2000 voor hun bedrijfsvoering worden door de KvK geadviseerd. Mede door de kritische opmerkingen van de KvK's in het verleden over de ongewenste effecten van het Natura 2000-beleid, heeft de huidige Staatssecretaris van Natuur aangegeven van plan te zijn om de ambities op het gebied van Natura 2000 naar beneden bij te stellen en meer ruimte te geven voor economische ontwikkelingen.
- Medio 2010 heeft de provincie Zeeland een watersportcoördinator aangesteld, die als taak heeft de watersport in Zeeland een boost te geven. De KvK heeft zitting in de begeleidingsgroep van deze coördinator. Er is een plan opgesteld met acties die de coördinator zal ontplooiën om de watersportsector te ondersteunen. Begin 2011 presenteert de watersportcoördinator zich verder in de sector.

- Ondernemers in de gemeente Borsele willen samen met de gemeente, Economische Impuls Zeeland, Rabobank Oosterschelde en de Kamer van Koophandel de gemeente Borsele positief op de kaart zetten. Met ingang van 1 april 2010 is hiervoor een regiocoördinator aan de slag gegaan. In 2010 zijn enkele bijeenkomsten georganiseerd en zijn vier werkgroepen aan de slag gegaan met bepaalde thema's, verder uit te werken.
- De KvK heeft het Toeristisch Actieplan West-Brabant. Dit plan heeft richting gegeven aan de activiteiten van de KvK op het gebied van toerisme in West-Brabant. Toerisme op de Kaart is één van de vervolgprojecten. Voorts heeft het Toeristisch Actieplan West-Brabant als input gediend voor de visie landrecreatie van de gemeente Steenberg.
- De KvK heeft een inventarisatie van de knelpunten op de A58 vanaf Breda tot aan Vlissingen gemaakt om een beter inzicht te krijgen in de knelpunten in de economisch belangrijke verkeersader voor de regio. Samen met de BZW is de KvK een sterke lobbyactie gestart voor het oplossen van deze knelpunten en verbreding van de A58.
- De Kamer van Koophandel ondersteunt en informeert ondernemersverenigingen om bedrijventerreinen duurzaam te onderhouden en te beheren. In Oosterhout zijn met de gemeente afspraken gemaakt om het contract van de parkmanager met een jaar te verlengen. Ook in Roosendaal (bedrijventerrein Majoppeveld) neemt de KvK deel aan een initiatief op het gebied van parkmanagement.
- De KvK en de Industriële Kring Rucphen hebben ieder 10.000 euro beschikbaar gesteld voor het aantrekken van een parkmanager voor bedrijventerrein De Nijverhei. De gemeente zal in 2011 met hetzelfde bedrag deelnemen.
- De gemeenteraad van Steenberg heeft 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld om de binnenstad op te knappen. Op initiatief van de KvK is er een ondernemersenquête gehouden in het centrum van Steenberg en is er een marktanalyse detailhandel en horeca opgesteld. De uitkomst hiervan leidde tot intensief overleg tussen RetailPlatform Steenberg (RPS) en de gemeente. De KvK was samen met het RPS en Horeca Steenberg pleitbezorger voor dit project en neemt actief deel in de projectgroep.
- Net als in Steenberg heeft de KvK ook in Raamsdonksveer een ondernemersenquête gehouden in het centrum van Raamsdonksveer en een marktanalyse detailhandel en horeca opgesteld. Ondernemersvereniging VOG heeft daardoor meer zicht op de knelpunten en kansen in het centrum en kan de ondernemers hierdoor beter vertegenwoordigen. De VOG is inmiddels in gesprek met de gemeente om naar oplossingen te zoeken.
- De Kamer van Koophandel begeleidt ondernemersverenigingen bij het maken van concrete afspraken tussen binnenstadondernemers en gemeentebesturen over een beter en aantrekkelijker functioneren van binnensteden. In 2010 zijn daarover in onder andere Bergen op Zoom, Roosendaal, Vlissingen, Middelburg en Breda gesprekken gevoerd. De KvK was in 2010 verder bij de volgende activiteiten op het gebied van Centrummanagement betrokken.

Ruimte voor ondernemen

De KvK is in januari 2010 gestart met het versturen van nieuwsbrieven naar toeristisch-recreatieve ondernemers waarin nieuws van de KvK gecombineerd wordt met nieuws van andere stakeholders.

- De Experimenteerwet Bedrijven Investeringszone (BIZ) maakt het mogelijk dat ondernemers investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving zoals bijvoorbeeld, verlichting, camerabewaking, schoonmaak en evenementen. In Zuidwest-Nederland is in diverse gemeenten gekeken of de ondernemers tot een BIZ-akkoord konden gekomen. De onderhandelingen in Bergen op Zoom hebben, begin 2011, uiteindelijk tot de eerste BIZ in de regio geleid.
- De Kamer van Koophandel is vanaf het begin betrokken geweest bij de totstandkoming van centrummanagement in Roosendaal. Op advies van de KvK heeft de gemeente Roosendaal besloten om een binnenstadsmanager te financieren voor een periode van 1,5 jaar, waardoor de ondernemers meer zeggenschap krijgen.
- Op Noord-Beveland maken de Kameractiviteiten deel uit van het Convenant MKB. Hier wordt de mogelijkheid onderzocht tot het instellen van een ondernemersfonds, dat gevoed wordt uit een opslag op de OZB. De planning is dit in te voeren per 1 januari 2011.
- In Vlissingen is sinds een jaar een centrummanager actief. De financiering wordt op dit moment vooral door de gemeente verzorgd. Zijn contract loopt tot zomer 2011. Tot die tijd wordt gewerkt aan het invoeren van een ondernemersfonds dat waarschijnlijk gevoed gaat worden uit reclamebelasting.
- In Middelburg is sinds een jaar een 'City marketeer' actief. Hij is bezig met het opstellen van zijn eerste 'Citymarketingplan'.
- Goes heeft zijn binnenstad opnieuw hoogwaardig ingericht en voor de financiering daarvan afspraken gemaakt over een forse reclamebelasting bij het bedrijfsleven. Het idee was per 1 januari de BIZ in te voeren, maar dat is niet gerealiseerd.
- De gemeenteraad van Terneuzen heeft in november ingestemd met de invoering van de BIZ. Begin 2011 moet daarvoor nog wel een draagvlakmeting worden gehouden.
- Breda heeft met het Retail Platform Breda een sterke ondernemersorganisatie, waar alle ondernemersverenigingen zich bij hebben aangesloten.
- In het verleden heeft de KvK diverse malen gepleit voor uitvoering van het project Waterdunen met een investeringsomvang van circa 100 miljoen euro. Ook in 2010 heeft de KvK zich nadrukkelijk uitgesproken voor dit project, dat een belangrijke economische en toeristische impuls zal betekenen voor West-Zeeuws-Vlaanderen. In 2010 heeft een ruime meerderheid van Provinciale Staten ingestemd met het Inpassingsplan Waterdunen en is de provincie Zeeland gestart met de noodzakelijke onteigeningsprocedure.
- De vernieuwde website toeristischondernemen.nl is in 2010 online gegaan. De website wordt gebruikt bij de advisering van individuele (toeristische) ondernemers over ruimtelijke ordening. De website is in 2010 door bijna 700 bezoekers geraadpleegd.

“Voordat ik zaken doe check ik eerst de financiële gezondheid van een onderneming in het Bedrijvenregister. Zo kom ik nooit voor verrassingen te staan.”

Rosemarie Verdaasdonk, Verdaasdonk Transport, Goes

- Het project ' Samenwerking in toerisme op Noord-Beveland' is eind 2010 na 3 jaar beëindigd. Doel van dit project was het bevorderen van samenwerking tussen ondernemers op Noord-Beveland. Hierdoor wordt Noord-Beveland nog aantrekkelijker voor toeristen, en nemen de bestedingen toe. Er zijn diverse succesvolle projecten gerealiseerd: een toeristische informatiegids, een promotiefilm, kernendagen en een toeristische huisstijl met bijbehorende slogan en kernborden.
- Samen met de gemeente Veere, de Rabobank en de Federatie van Ondernemersverenigingen Veere is de KvK initiatiefnemer van het project 'Ondernemersmanager Veere'. Deze ondernemersmanager is voorjaar 2009 van start gegaan en heeft tot doel om de communicatie en het onderling begrip tussen gemeente en Veerse ondernemers te verbeteren. De Ondernemersmanager heeft in 2010 aan diverse projecten medewerking verleend. Een aansprekend voorbeeld daarvan zijn de festiviteiten bij de Giro d' Italia die door diverse Veerse kernen kwam.
- De Kamer van Koophandel wil de samenhang, bekendheid en samenwerking binnen de toeristische regio West-Brabant stimuleren. Ondernemers kunnen zichzelf met nieuwe media op een interactieve website letterlijk op de kaart zetten (zie www.toerismeopdekaart.nl). Hier maken inmiddels een kleine 100 ondernemers gebruik van.
- De KvK heeft op 27 april 2010 de Opening van het Toeristisch Seizoen georganiseerd, een netwerkbijeenkomst voor de vrijetijdssector waar ruim 80 ondernemers aanwezig waren. Hier werd ook het programma Toerisme op de Kaart gepresenteerd.
- De KvK is in januari 2010 gestart met het versturen van nieuwsbrieven naar toeristisch-recreatieve ondernemers waarin nieuws van de KvK gecombineerd wordt met nieuws van andere stakeholders. Hiermee wordt ook de samenhang, bekendheid en samenwerking binnen de toeristische sector in West-Brabant gestimuleerd. In 2010 waren er 12 West-Brabantse nieuwsbrieven. Ook voor Zeeland is in september een dergelijke nieuwsbrief opgestart. Hiervan zijn er 4 uitgekomen.

Innovatie

In economisch turbulente tijden is innovatie één van de middelen om ondernemingen concurrerder te maken.

Daarom zet de KvK in op een waaier van onderling samenhangende projecten om innovatie te stimuleren. De sleutelbegrippen hierbij zijn ondernemersondersteuning, het versterken van kansrijke sectoren en organiserend vermogen. Om ondernemers meer gebruik te laten maken van de innovatiesubsidies brengt de KvK samen met de innovatiepartners in West-Brabant en Zeeland op diverse locaties in de regio en via de website subsidieregelingen onder de aandacht.

Feiten in 2010

- Vorig jaar haalde de Kamer van Koophandel 15 miljoen euro subsidie binnen voor 130 innovatieve ondernemers uit de regio. Deze ondernemers krijgen gedurende drie jaar ondersteuning van de KvK en Syntens bij het doorvoeren van hun innovaties. Met deze ondernemers zijn vele clusters gevormd die leiden tot vele productinnovaties. In het Innovatie-actiePlan West-Brabant werkt de KvK samen met verschillende partners om de concurrentiekracht van West-Brabant te versterken, door het innovatief vermogen van de ondernemers en de regio te vergroten.
- De website van het Innovatie-actiePlan werd in 2010 door 5.052 bezoekers bekeken.
- De website innovatiehuis.nl registreerde 534 bezoekers.
- In het kader van het project Structureel innoveren zijn 120 bewustwordingsgesprekken gevoerd met ondernemers, 40 klankbordgesprekken en is aan 10 ondernemers geadviseerd over hoe structureel innoveren in de bedrijfsvoering past. De helft van deze ondernemers heeft dit doorgevoerd in hun bedrijfsvoering.
- 18 Ondernemers volgden in 2010 de leergang Innovatie voor toeristische ondernemers, opgezet door de KvK en Syntens.
- In 2010 is de KvK gestart met de voorbereiding van een subsidieaanvraag om ondernemers in de logistieke sector te laten samenwerken en innoveren. Deze pre-IPC wordt uitgevoerd door de KvK, via de Stichting Innovatiehuis in samenwerking met Syntens. Het project wordt mede ondersteund en gefinancierd door Dinalog, REWIN, BOM en REAP. Het project start begin 2011.
- De KvK heeft een innovatieprogramma ontwikkeld voor de toeristische sector als vervolg op de leergang Innovatief Ondernemerschap, samen met de Rabobank en Syntens. Begin 2011 worden er 3 workshops georganiseerd voor toeristisch ondernemers in Zuidwest-Nederland, die aan de slag willen met innovatie in hun bedrijf. Naast de workshops kunnen de ondernemers een individueel coachingsgesprek krijgen van Syntens.
- 10 Bedrijven hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid een bedrijfs-economisch vraagstuk voor te leggen aan een groep studenten. Via dit Creabrainsproject komen ondernemers tot nieuwe ideeën en inzichten. Ondernemers hebben dit project gewaardeerd met een 9.

- 261 Ondernemers hebben een gratis gesprek gevoerd met de KvK en Syntens over hun toekomstplannen en de mogelijkheden deze te realiseren.
- De jaarlijkse innovatiebijeenkomst Innovent werd bezocht door 191 ondernemers. Op deze bijeenkomst, die ondersteund wordt door de KvK, vinden ondernemers alles wat hen kan helpen te innoveren.
- Glashandel Moerstee uit Kapelle en de Beins Travel Group uit Oosterhout waren in 2010 de winnaars van de Prijs Creatief Ondernemerschap. De KvK reikt elk jaar, tijdens de eindejaars- en nieuwjaarsbijeenkomst, een prijs uit aan de meest creatieve ondernemer in West-Brabant en in Zeeland.
- De website www.spiegelsvoortourisme.nl trok 1.697 ondernemers in 2010. De KvK heeft deze site gelanceerd om informatie te verstrekken aan ondernemers in de toeristische sector die willen innoveren.
- 83 Ondernemers hebben meegedaan aan het project Samenwerking in toerisme op Noord-Beveland. Samen met de gemeente Noord-Beveland en de Rabobank wilde de KvK meer toeristische omzet genereren.
- In 2010 hebben 22 ondernemers een adviesgesprek gevoerd bij de Kamer over de kansen in het Zeeuwse zorgtoerisme.
- Ruim 100 ondernemers bezochten één van de vier bijeenkomsten van het Kennis- en Innovatieplatform Zorg economie in West-Brabant.

“Tijdens het seminar ‘Meer omzet(ten) in Bergen op Zoom’ ben ik een aantal interessante mensen tegengekomen. Het leuke is dat iedereen bij de bijeenkomst van de KvK is om te netwerken. Je hebt maar weinig tijd nodig om iemand te bereiken.”

Wim Bakker, Goede Voeding Bakker uit Dinteloord

Sociaal-economische informatie

Door de snel veranderende economische situatie neemt de vraag naar betrouwbare en actuele cijfers over de economische ontwikkeling in de regio toe.

Daarbij streeft de KvK ernaar die informatie op maat op internet makkelijk en snel toegankelijk te maken. De KvK kiest voor een regionale invalshoek met haar sociaal-economische informatie omdat economische knelpunten en de oplossingen daarvan vaak op regionaal niveau liggen. Dat zijn bijvoorbeeld vestigingsmogelijkheden op bedrijventerreinen of de aanwezigheid van toeleveranciers.

Feiten in 2010

- De Kamer van Koophandel registreert voor 10 Zeeuwse gemeenten en de provincie gegevens over bedrijven en werkgelegenheid in Zeeland. Dit levert een actueel en betrouwbaar bestand op met gegevens over het aantal bedrijven en arbeidsplaatsen in Zeeland. Behalve voor de deelnemende gemeenten en de provincie is deze informatie nuttig voor bijvoorbeeld marktonderzoeken, mailings en de onderbouwing van een sociaal-economisch beleid. In 2010 werd door zo'n 80 ondernemers gebruik gemaakt van deze informatie.
- In opdracht van provincie Zeeland brengt de KvK voor de provincie en de Zeeuwse gemeenten het forenzenverkeer in de regio Zuidwest-Nederland in kaart. In rapportvorm zijn deze woonwerkrelaties beschikbaar. Daarmee zijn regionale verschillen in arbeidsmarktrelaties te volgen in Zeeland.
- Met de conjunctuurenquête Nederland (COEN) brengt de Kamer van Koophandel elk kwartaal de belangrijkste ontwikkelingen en verwachtingen van het Nederlandse bedrijfsleven in kaart. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het CBS, EIB, VNO-NCW en MKB-Nederland.
- De KvK heeft voor 31 gemeenten (incl. 3 gemeenten buiten het Kamergebied) een uitgebreide rapportage gepresenteerd met een analyse op het gebied van demografie, economische ontwikkeling en structuur, arbeidsmarkt, bedrijventerreinen en pendel. De profielen van de Zeeuwse gemeenten bevatten ook aanbevelingen ter versterking van het ondernemingsklimaat. De profielen zijn onder meer ingezet in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010.
- De KvK heeft in 2010 een Economische Monitor ontwikkeld. Deze verschijnt op kwartaalbasis en geeft daarmee een actueel beeld van de economische dynamiek in de regio.
- De Kamer van Koophandel vervult een belangrijke vraagbaakfunctie. Het gaat hierbij om de beantwoording van allerlei ad-hocvragen in het kader van projecten, van de pers en van externe partijen (ondernemers, overheden, studenten). In 2010 waren dat er zo'n 250.
- Om de vraagbaakfunctie verder uit te bouwen is een Google Maps applicatie geïntegreerd in de website (koppeling Google Maps en Handelsregister), een pendelonderzoek uitgevoerd en worden alle nieuwe KvK-producten op het gebied van sociaal-economische informatie op de website geplaatst.

“Via Twitter kwam ik in contact met de KvK. Zij wezen mij op de mogelijkheid van een gratis adviesgesprek voor groeiende ondernemers. Ik had veel vragen over regels en financiën i.v.m. mijn plannen om uit te breiden. De volgende dag zat er al een adviseur bij mij aan tafel! Ik heb ik veel antwoorden en praktische informatie gekregen, waar ik direct mee aan de slag kan. Een dergelijk gesprek kan ik iedere groeiende ondernemer aanraden.”

Steven Flore, Restaurant Binnen uit Breda

Overig

Feiten in 2010

- Op de drie kantoren kwamen 53.211 telefonische vragen en 16.720 vragen per e-mail binnen.
- Ook in 2010 heeft de KvK weer kantoor gehouden in de gemeenten Tholen en Zierikzee. In totaal werd er 44 keer spreekuur gehouden.
- 770 Ondernemers hebben gebruik gemaakt van een adviesgesprek. Er werden 560 gesprekken gevoerd over het starten van een onderneming, 45 over internationale handel, 55 over bedrijfsoverdracht en 23 over wet- en regelgeving. Daarnaast zijn er specifieke adviesgesprekken gehouden in het kader van het KvK Schakelteam (28), en microkredietloket West-Brabant (19).
- 404 Ondernemers, zowel starters als gevestigde ondernemers, hebben deelgenomen aan de gratis spreekuren op het gebied van subsidies (38), fiscale kwesties (87) en juridische (236) en financiële zaken (43).
- In februari presenteerde de KvK de eerst uitgave van het magazine Eigen Bedrijf, dat na 30 jaar de Kamerkrant vervangt. Het magazine verschijnt zes maal per jaar en heeft een regionale oplage van 49.000.
- Ook in 2010 organiseerde de Kamer van Koophandel de traditionele Nieuwjaarsbijeenkomst (in Middelburg) en Eindejaarsbijeenkomst (in Breda). De bijeenkomsten trokken respectievelijk 633 en 458 bezoekers. Daarmee behoren deze bijeenkomsten ook dit jaar weer tot de grootste netwerkevenementen voor ondernemers in de regio.
- In 2010 werden voorbereidingen getroffen voor de vernieuwde website www.kvk.nl. De informatie zal op een andere manier worden gepresenteerd, vanuit de behoefte van de ondernemer en opgemaakt in de nieuwe huisstijl. Volgens verwachting gaat de nieuwe website in maart 2011 online.
- In totaal bezochten 35.490 klanten de kantoren in Breda (23.279), Middelburg (8.492) en Terneuzen (3.719).
- Met het Actieplan Groei wijst de KvK ondernemers met groeiplannen de weg naar de juiste subsidies en regelingen. In 2010 maakten 40 ondernemers gebruik van een individueel gesprek over hun mogelijkheden.
- De KvK is partner in het Regionaal ActiePlan West-Brabant (REAP) en financiert het REAP voor een kwart. De overige financiers zijn het SES West-Brabant en de provincie. Het REAP heeft aan verschillende stimuleringsprojecten een bijdrage verleend, zoals het Expertise Centrum Biobased bij Sabic, een haalbaarheidsstudie naar het Wielereperience Center, de techniekboulevard van het ROC Bergen op Zoom en een algenproject in Roosendaal.
- Hallo! is de zakelijke community van de Kamer van Koophandel en bedoeld voor alle ondernemers. In 2010 telde Hallo! in totaal 32.000 leden die gebruik maakten van het netwerk waarvan 4.500 ondernemers uit Zuidwest-Nederland.
- In juni 2010 is het Ondernemersnetwerk Zeeland door de leden zelf opgeheven en onder een andere naam voortgezet. In het najaar is de KvK gestart met een nieuw netwerkconcept, De Kamer van.... Daarbij komen groepen ondernemers een beperkt aantal keren bij elkaar om een onderwerp uit te diepen. In 2011 gaan de eerste kringen van start.

“Ik ben al meer dan 20 jaar ondernemer maar was nog nooit op een bijeenkomst van de KvK geweest. Na deze Pitstopdag begrijp ik meer van de ondersteuning van de Kamer en wat ze kunnen betekenen voor ondernemers. Tijdens het speeddaten heb ik mijn passie over het ondernemerschap met andere ondernemers op een leuke manier kunnen delen.”

Jannie Boer, Kijk op Kleur, Vlissingen

- In 2010 zijn bij onze Kamer 46.712 oorsprongsdocumenten en legalisaties verstrekt aan exporteurs. Dit is een stijging van 5%. Het aantal exportdocumenten dat digitaal is aangeboden bedroeg 1223.
- In 2009 hebben de Kamers van Koophandel de Verklaring Duurzaam Inkopen ondertekend, een initiatief van de overheid om te komen tot meer duurzaamheid bij de productie. Daarmee hebben de Kamers zich geconformeerd aan een aantal afspraken over de mate van duurzaam inkopen in de komende jaren. Onderdeel daarvan was dat ze er naar zouden streven om in 2010 tussen 20 en 40% duurzaam in te kopen. De duurzaamheidscriteria van AgentschapNL vormen daarbij het uitgangspunt bij alle nieuwe aankopen en contracten
- Er zijn verschillende Europese aanbestedingen geweest in 2010 waarbij voor 100% duurzaam is ingekocht, zoals catering en schoonmaak. Van de totale inkoop in 2010 is ongeveer 30% duurzaam ingekocht. Duurzaam inkopen is inmiddels onderdeel van een landelijk uniform inkoopbeleid van de Kamers. In 2011 wordt dit beleid verder uitgewerkt.

Personeel en organisatie

Feiten in 2010

- Eind 2010 zijn er in totaal 99 medewerkers in dienst, waarvan 59 vrouwen en 40 mannen.
- De gemiddelde duur van het dienstverband was eind 2010 17,9 jaar.
- De gemiddelde leeftijd van de medewerkers was 46,5 jaar.
- Het ziekteverzuim in 2010 (incl. zwangerschap) was 3,46%, excl. zwangerschap was 2,83%.
- In mei 2010 heeft het Algemeen Bestuur van de Kamer van Koophandel besloten om het huidige pand in Middelburg te verbouwen en uit te breiden, waarmee de langgekoesterde Zeeuwse wens van een eigentijds Ondernemingshuis in vervulling zal gaan. Vervolgens gaf het ministerie van Economische Zaken begin juni goedkeuring voor verbouwplannen van het huidige pand en de daarbij bijbehorende verhuizing.
- Het kantoor Middelburg van de Kamer van Koophandel heeft op 2 augustus 2010 tijdelijk zijn intrek genomen in het voormalige Fortis-kantoor aan Park Veldzigt in Middelburg. Het huidige KvK-kantoor aan de Buitenruststraat in Middelburg wordt sinds oktober 2010 grondig verbouwd en opnieuw ingericht tot een Ondernemingshuis waarin zich ook Syntens, NV Economische Impuls Zeeland, MKB-Zeeland en Recron zullen vestigen. Medio 2011 gaan de deuren open.
- De personeelsvereniging van de Kamer van Koophandel heeft in 2010 een vijftal activiteiten georganiseerd voor het personeel, waaronder een bowlingavond, een beachevent en een kerstdiner.
- Om periodiek de verbetering van de organisatie in kaart te brengen, hebben de Kamers van Koophandel besloten om het INK managementmodel als leidraad te nemen.
- In oktober heeft een INK-audit plaatsgevonden om te toetsen in welke fase de Kamers zich bevinden. Hieruit bleek dat de KvK ZWN een grote sprong voorwaarts heeft gemaakt. Met name werd genoemd dat het Breed Management Overleg door sterk 'leiderschap gebaseerd op dialoog' de fusie en verandering heeft gedragen. Daarnaast is de beleidsontwikkeling helder en klantgericht uitgewerkt. Projectmanagement heeft geleid tot transparantie en beheersing van de activiteiten in de organisatie.
- In 2010 hebben 2 MBO-leerlingen stage gelopen bij de Kamer van Koophandel, bij de afdelingen Collectieve Voorlichting en Projecten en Wetsuitvoering.

De Ondernemingsraad heeft zich in 2010 sterk gemaakt voor een aantal zaken:

- De veiligheid van het personeel. Door invoering van de nieuwe Handelsregisterwet is de controleplicht van de Kamer/kamermedewerker verzwakt. Vaker dient er aanvullend bewijs te worden gevraagd om tot registratie in het Handelsregister te kunnen overgaan. Dit leidt tot steeds meer discussies aan de balies. Dit heeft geresulteerd in het instellen van een werkgroep om te komen tot een veiligheidsprotocol. Dit veiligheidsprotocol is inmiddels in werking getreden.
- De OR is nauw betrokken geweest bij de praktische uitvoerbaarheid van een stroomschema om aanvragen voor flexibel werken objectief te kunnen beoordelen.
- De OR neemt deel in de projectgroep voor de huisvesting Middelburg.
- Vanwege de onzekerheid over de toekomst van de Kamer bleef het aannamebeleid van personeel ook in 2010 terughoudend. De OR heeft in 2010 aangegeven daar begrip voor te hebben, maar tegelijkertijd aangegeven dit een ongewenste situatie te vinden. Daarbij gaat het niet alleen om de onzekerheid voor het personeel maar ook om de continuïteit van werkzaamheden. De directie heeft dit ter harte genomen. Dit heeft geleid tot zeven vaste aanstellingen.
- De bemoeienissen van de OR om betere voorwaarden te krijgen bij de collectieve ziektekostenverzekering VGZ hebben jammer genoeg niet geleid tot een beter aanbod.

Verbonden partijen

De Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland treedt op als spreekbuis voor het bedrijfsleven. Dit gebeurt in goede samenwerking met belangenorganisaties voor het bedrijfsleven in de regio.

In een groot aantal instellingen, commissies en projectorganisaties kan de Kamer de stem van het regionale bedrijfsleven laten horen, doordat zij als bestuurslid, vertegenwoordiger of adviseur hierbij betrokken is. Hieronder volgt een overzicht van instanties, waarin de Kamer van Koophandel in 2010 vertegenwoordigd was.

- Adviescommissie Bedrijfsleven Zeeland Seaports
- Adviesgroep Zuidwestelijke Deltawateren
- Bestuurlijke Adviesgroep Natura 2000 Deltawateren
- Bestuurlijke ProgrammaGroep Veerse Meer
- Bredaas Ondernemers Collectief (BOC)
- BrIM Breda
- Gebiedscommissie Brabantse Delta
- Gebiedscommissie West-Zeeuws-Vlaanderen
- Indumij Bergen op Zoom
- Innovatienetwerk Zeeland
- Innovatiestuurgroep West-Brabant
- NV Economisch Impuls Zeeland
- Provinciale Commissie Omgevingsbeleid Zeeland
- Provinciaal Overleg Verkeer en Vervoer Zeeland
- REAP West-Brabant
- Reconstructiecommissie De Baronie
- Regionaal Sociaal-Economisch Beraad (RSEB) West-Brabant
- Regionale Adviescommissie (RAC) Retail en Toerisme (R&T) Sociaal Economische Samenwerking West-Brabant (SES) West-Brabant
- Regionale commissie Scheldebekken
- REWIN West-Brabant
- Regionaal Platform Criminaliteitsbestrijding (RPC) West- en Midden-Brabant
- Regionaal Platform Criminaliteitsbestrijding (RPC) Zeeland
- Rijn-Schelde Delta (RSD)-overleg
- Sociaal-economisch Adviesplatform Schouwen-Duiveland
- SER Brabant
- SER Zeeland
- SER-commissie Arbeidsmarkt en Onderwijs
- SER-commissie Innovatie en Economie
- SER-commissie RO & Milieu
- SER-commissie Verkeer en Vervoer
- Starterslift
- Stichting Innovatiehuis
- Stichting Jong Ondernemen
- Stichting Zoomweg/A4
- Stuurgroep Zeeuws-Vlaamse Kanaalzone
- Stuurgroep RIBIZ
- Toeristisch Ondernemersplatform (TOP) Brabant
- Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ)
- Platform Transport & Infrastructuur Zeeland
- Stichting Jong Ondernemen

Namens Brabants Zeeuwse Werkgeverskring (BZW)

- mr. drs. G.H.C. Blommers, Schipper OAZ te Terneuzen
- drs. E.A.T. Boeding, Neckermann B.V. te Sint-Jansteen
- mr. J.G.F.W. van der Horst MFE, Rabobank Roosendaal-Woensdrecht te Roosendaal
- ing. C.H.P.M. Kwaaitaal, Breda Bouw te Teteringen
- ing. P. Louwman, Delta Milieu B.V. te Terneuzen
- E.E.M. van Velsen, Zalco te Vlissingen
- C. de Waard, Van Melle Benelux te Breda
- mr. M.J.P.M. Wijngaards, Jan de Rijk Logistics B.V. te Roosendaal

Namens Midden- en Kleinbedrijf (MKB)

- D.J. Albers, Reïntegratiebedrijf 'Switch Re-integratie' te Roosendaal
- L. Ezinga, plaatsvervangend voorzitter
- F.J.M. Hazen, Hotel De Draak te Bergen op Zoom
- M.J. Koldijk, Delta Techniek te Sint-Philipsland
- J.M.P.A. Kollau, Kollau Beheer en Management B.V. te Oosterhout
- D.J. Oggel, Ot & Sien Jeugdmode te Axel
- K. Gommers, Gommers Holding BV te Sprundel
- Mevrouw J. de Witte, De Witte Wandelingen te Vlissingen

Namens werknemers FNV, CNV en De Unie

- MMevrouw E.P.M.C. Franken, FNV - Klus- en Onderhoudsbedrijf Franken te Bergen op Zoom
- P.J. van Gool, CNV - Ambac-Steelweld te Breda
- P.A. Hamelink, FNV - De Roompot te Kamperland
- W.C.A. Jongmans, MHP - Hill's Pet Nutrition Manufacturing B.V. te Etten-Leur
- J.J. Kocx, FNV - King King Europe B.V. te Breda
- mr. W.E.H. Sloots, FNV - Sloots advies te Kloetinge
- F.J.J. Theunissen, CNV - Zalco te Vlissingen
- mr. J.H.C.W. Vonk, FNV - Rechtbank Breda te Breda

Dagelijks bestuur

- mr. Chr. G.J. Rutten, voorzitter
- mr. J.G.F.W. van der Horst, Rabobank Roosendaal-Woensdrecht te Roosendaal
- ing. P. Louwman, Delta Milieu B.V. te Terneuzen
- D.J. Albers, Reïntegratiebedrijf 'Switch Re-integratie' te Roosendaal
- L. Ezinga, plaatsvervangend voorzitter
- P.A. Hamelink, FNV - De Roompot te Kamperland
- J.J. Kocx, FNV - King King Europe B.V. te Breda

Het overzicht van 2009 in werkelijke cijfers ten opzichte van de begrootte cijfers in 2009.

Resultatenrekening

	2010 werkelijk	2010 begroting	2009 werkelijk
Inkomsten uit heffingen	8.907	9.437	8.578
Inkomsten uit producten en diensten	2.867	2.882	2.412
Som der bedrijfsopbrengsten	11.774	12.319	10.990
Lonen en salarissen	4.662	4.724	4.662
Sociale lasten en overige personeelskosten	1.783	1.845	1.741
Kosten uitbesteed werk	1.856	2.444	1.179
Afschrijvingen vaste activa	296	353	344
Overige bedrijfskosten	3.208	3.244	3.062
Som der bedrijfslasten	11.805	12.610	11.112
Bedrijfsresultaat	-31	-291	-122
Financiële baten en soortgelijke inkomsten	261	307	316
Financiële lasten en soortgelijke uitgaven	99	66	48
Financieel resultaat	162	241	268
Buitengewone baten	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Buitengewoon resultaat	0	0	0
Netto resultaat	131	-50	146

[alle bedragen x € 1.000]

Kom naar de Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland als u vragen heeft over:

- Vergunningen, diploma's en registraties
- Markt
- Huisvesting
- Personeel
- Rechtsvormen
- Financiën
- Belastingen en administratie
- Verzekeringen

Vraag ook naar onze andere producten

- Handelsregister: snel meer weten over uw zakenrelaties
- Adressen via internet: zelf up-to-date adressenbestanden selecteren
- Handelsnaamonderzoek: bestaat uw nieuwe bedrijfsnaam al?

Meer weten? Kijk op www.kvk.nl

